

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของการศึกษา

หากจะกล่าวถึงชุมชนเมืองแล้วนั้น สิ่งสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนให้เกิดพัฒนาการของชุมชนนั้นมีอยู่อย่างมากมาย แต่สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและมีส่วนในการช่วยกำหนดบทบาทและพัฒนาการของชุมชนนับตั้งแต่อดีต , ปัจจุบันหรือแม้แต่ในอนาคต จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในชุมชนนั้น รวมทั้งความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในแต่ละด้านทั้งองค์ประกอบทางด้านกายภาพ เช่น อาคาร , สถานที่ต่างๆ องค์ประกอบทางด้านกิจกรรมหรือแม้แต่องค์ประกอบทางด้านสภาพแวดล้อมอื่นๆ สิ่งดังกล่าวนี้ล้วนแล้วแต่มีบทบาทและความสำคัญต่อชุมชนเมืองที่แตกต่างกันออกไป ในส่วนขององค์ประกอบทางด้านกายภาพนั้นนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยในการกำหนดรูปลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะ ซึ่งประกอบขึ้นเป็นชุมชนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้สิ่งดังกล่าวยังช่วยในการกำหนดกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องทั้งกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับชุมชนเมืองทุกเมือง เช่น กิจกรรมทางการค้าขาย หรือแม้แต่กิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองในทางอ้อม เช่น กิจกรรมทางการท่องเที่ยว จากสิ่งดังกล่าวในข้างต้นบ่งชี้ให้เห็นว่าชุมชนเมืองทุกชุมชนซึ่งมีองค์ประกอบของชุมชนทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากรนั้น องค์ประกอบทางกายภาพนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ชุมชนมีความเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นและมีความสำคัญเป็นอย่างมากโดยเฉพาะชุมชนเมืองที่มีกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้มีคุณค่าและความหมายต่อชุมชนยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดความเจริญและการเปลี่ยนแปลงในทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนรวมทั้งสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของผู้คนภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี

ในปัจจุบันเมืองท่องเที่ยวชายทะเลหลาย ๆ เมืองเกิดปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายเนื่องจากการลงทุนของภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการซึ่งมักจะคิดถึงผลกำไรจากการลงทุนเป็นหลัก โดยขาดความยังคิดถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในลักษณะของผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนเมือง ที่จะต้องสูญเสียเอกลักษณ์ของชุมชนไปและยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องติดตามมา หากเป็นเช่นนี้ก็ทำให้เมืองท่องเที่ยวที่นั่นขาดลักษณะและเอกลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวที่ดีไปและที่สำคัญยังจะเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไม่คุ้มค่าขาดประสิทธิภาพอีกด้วย

สำหรับในประเทศไทยก็ยังมีเมืองท่องเที่ยวอีกจำนวนไม่น้อยที่กำลังมีการขยายตัวและเริ่มเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลซึ่งจะได้รับความสนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด ดังนั้นในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลจึงกลายเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ดังจะเห็นได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นจากการลงทุนของภาคเอกชนในแขนงต่าง ๆ ซึ่งปรากฏการณ์การดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับทุกชุมชนที่มีพื้นที่ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนา โดยเฉพาะบริเวณศูนย์กลางของการพัฒนาเมืองทางการท่องเที่ยวที่เริ่มจะมีการพัฒนาสู่รูปแบบใหม่ สิ่งดังกล่าวทำให้องค์ประกอบและเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนที่สามารถบ่งบอกด้วยลักษณะเฉพาะทางกายภาพของแต่ละชุมชนนั้นเสื่อมสภาพลงและยังส่งผลให้เมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศและลักษณะของวัฒนธรรมที่งดงามนั้นเริ่มเสื่อมสูญไป วิธีการหนึ่งที่จะเป็นสิ่งซึ่งช่วยป้องกันสภาพการณ์อันไม่พึงปรารถนา คือการวางผังเมืองที่มีการคำนึงถึงคุณค่าขององค์ประกอบของชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับเมืองท่องเที่ยวชายทะเล ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างและรักษาจินตภาพรวมถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเอาไว้ได้ อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนที่มีผลต่อการรับรู้และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาทรัพยากรซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของชุมชนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการส่งเสริมทั้งด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเมืองพัทยาที่เป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลซึ่งมีการลงทุนพัฒนาพื้นที่อันอาจจะส่งผลให้ลักษณะเฉพาะรวมถึงองค์ประกอบทางด้านกายภาพ สภาพของภูมิประเทศ วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของชุมชนที่มีอยู่เริ่มเสื่อมสลายไป จากสภาพการณ์ดังกล่าวย่อมเป็นสิ่งที่ชี้ชัดให้เห็นว่าการศึกษาทางด้านองค์ประกอบทางด้านกายภาพของชุมชนนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากจะช่วยแก้ไข , ปรับปรุงองค์ประกอบทางด้านกายภาพที่เริ่มเสื่อมสลายไปและเสริมสร้างหรือสนับสนุน องค์ประกอบทางกายภาพที่มีความสำคัญต่อบทบาทของชุมชน ให้มีลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของชุมชนที่ง่ายต่อการจดจำและมีความสอดคล้องกับการพัฒนาเมืองในสภาพปัจจุบัน ผลของการศึกษาในวิทยานิพนธ์นอกจากจะได้เสนอแนะแนวทางที่สามารถเป็นไปได้ในการแก้ไข, ปรับปรุงและพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเมืองพัทยาแล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับเมืองท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มีภาวะและลักษณะทางกายภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น ชะอำ หัวหิน ป่าตอง ภูเก็ต รวมถึงเมืองท่องเที่ยวชายทะเลอื่น ๆ ที่มีอยู่อีกมากมายในประเทศไทยอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงทฤษฎี หลักการ แนวคิดและวิธีวิเคราะห์ทางด้านองค์ประกอบของเมืองทางกายภาพเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในวิทยานิพนธ์
2. เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์และวิวัฒนาการ ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากรของเมืองพัทยาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะช่วยให้สืบทราบถึงเอกลักษณ์ดั้งเดิมของเมืองพัทยาและช่วยในการระบุนสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเมืองพัทยา
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงลักษณะปัญหาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนและด้านจินตภาพของเมืองพัทยาปัจจุบัน
4. เพื่อเสนอแนะแนวทาง ในการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน และการเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ทางกายภาพของชุมชนเมืองพัทยา ให้มีความสอดคล้อง

เหมาะสมทั้งด้านศิลปวัฒนธรรมและสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนเมืองท่องเที่ยวชายทะเล

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้จะแบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ขอบเขตที่เป็นพื้นที่ทางกายภาพ หรือขอบเขตที่เป็นพื้นที่ศึกษาจะทำการศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเมืองพัทยาในเขตเทศบาลเมืองพัทยา โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นพื้นที่ดินซึ่งมีพื้นที่ 53.44 ตารางกิโลเมตร (แผนที่ 1.1)

2. ขอบเขตโดยเนื้อหาที่จะทำการศึกษา การศึกษาครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ ในด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะทางกายภาพรวมทั้งจินตภาพของชุมชนในพื้นที่ศึกษาดังต่อไปนี้คือ พัฒนาการของพื้นที่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสำรวจพื้นที่เพื่อสืบหาสาเหตุและปัญหาขององค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน เอกลักษณ์ ลักษณะทางกายภาพของชุมชน ตลอดจนข้อเสนอแนะ แนวทาง,มาตรการและวิธีการในการพัฒนาองค์ประกอบของชุมชน รวมทั้งเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์,จินตภาพที่ดีของชุมชนให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องเหมาะสมกับการพัฒนาเมืองในทางผังเมือง

ขั้นตอนของการศึกษาโครงการ

ในการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองพัทยาใช้ข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลทั้งระดับปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) หรือจากการสังเกตการณ์ (Observation Survey) และการสำรวจ (Survey) โดยใช้วิธีการซึ่งเรียกว่า Visual Survey และการสอบถาม(Interview) ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะนำมาชี้ให้เห็นถึงปัญหา,สาเหตุด้านองค์ประกอบรวมถึงจินตภาพของชุมชนเมืองพัทยา เพื่อกำหนดและเพื่อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งจินตภาพ

ของชุมชนเมืองพัทยาซึ่งจะประกอบด้วยขั้นตอนและการพัฒนาที่มีความเหมาะสม โดยประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

- การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านต่างๆ ของเมืองและสภาพทั่วไปรวมถึงบทบาทโดยทั่วไปของเมืองพัทยาในปัจจุบัน

- ศึกษาทฤษฎี แนวความคิดและวิธีการที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนและการเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ที่มีความเหมาะสมและสามารถจะนำมาใช้ได้ในพื้นที่ศึกษา

- ศึกษาลักษณะด้านองค์ประกอบ รวมถึงเอกลักษณ์และลักษณะทางกายภาพของชุมชน เพื่อทราบถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งดังกล่าว โดยการสำรวจองค์ประกอบทางกายภาพและจิตภาพของชุมชนในพื้นที่ศึกษานั้น

- การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักทางกายภาพทั้ง 6 ประการ ในพื้นที่ศึกษาเพื่อการเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะทางกายภาพของท้องถิ่นที่ทำการศึกษา

- หาแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน รวมถึงแนวทางหรือวิธีการในการเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่ศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาในทางผังเมือง

- จัดระเบียบและแสดงผลการศึกษาในรูปแบบของการบรรยาย ภายใต้แนวความคิดประกอบตารางและแผนที่ ภาพถ่าย

วิธีการศึกษาโครงการ

การศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน นับเป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพมากกว่าการศึกษาในเชิงปริมาณ ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษา, ค้นคว้าและประยุกต์หาวิธีการศึกษาลักษณะต่างๆ ซึ่งมีความแตกต่างจากวิธีการศึกษาโดยทั่วไป แต่มีความเหมาะสมกับวิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะงานและตรงกับความเป็นจริงภายในพื้นที่ศึกษา ดังนั้นในการศึกษาดังนี้ผู้ดำเนินการศึกษาจึงได้ทำ

การประยุกต์ใช้วิธีการศึกษาที่ดีที่สุดภายใต้ปัจจัยจำกัดและเงื่อนไขต่าง ๆ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโครงการโดยมีกรรมวิธีในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. วิธีการศึกษาการรับรู้ของกลุ่มบุคคลท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

เป็นวิธีการศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Element) รวมถึง การศึกษาด้านสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) และจินตภาพ (Image) ของเมืองจากหนังสือ " The Image of the City" ของเควิน ลินช์ (Lynch,1960) ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ด้าน องค์ประกอบทางกายภาพที่สามารถทำการพิสูจน์ได้ (Scientific Method) อีกทั้งยังมีข้อสรุปที่มีความเป็นสากล (Universal) โดยจะเป็นการศึกษาเพื่อหาระดับความแจ่มชัด (Legibility) ในการรับรู้ (Perception) องค์ประกอบทางกายภาพภายในเขตพื้นที่ศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อมูลในเชิงคุณภาพ อันจะประกอบไปด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ สำหรับการวิเคราะห์ 3 ประการ ได้แก่

- เอกลักษณ์ (Identity) เป็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆที่ประกอบกัน ขึ้นเป็นเมืองซึ่งจะปรากฏอยู่อย่างมีลักษณะเฉพาะแยกออกจากกันได้โดยมีสัญญาณการชี้แนะ ปรากฏอยู่

- โครงสร้าง (Structure) เป็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางกายภาพที่มีต่อกันรวมถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบดังกล่าวที่มีต่อผู้รับรู้ โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญของชุมชนเมือง 5 ประเภท อันประกอบไปด้วยองค์ประกอบทางกายภาพประเภท เส้นทาง (Paths),เส้นขอบ (Edges) , ย่าน (Districts) , ศูนย์ชุมชน (Nodes) และภูมิสัญลักษณ์ หรือจุดหมายตา (Landmarks) ซึ่งทางผู้ศึกษาได้ปรับเทคนิคในการวิเคราะห์ด้านองค์ประกอบ ทางกายภาพของชุมชนของลินช์ (Lynch , 1960) โดยการปรับเพิ่มองค์ประกอบทางกายภาพ อีกองค์ประกอบหนึ่งคือทางเข้าหรือการเข้าถึงชุมชนเมือง (Gateways) ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบ ทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาคือเมืองพัทยานั้น เป็นพื้นที่ตัวอย่างของเมืองในประเทศตะวันออก ที่ผู้ศึกษาได้เลือกขึ้นมาเป็นพื้นที่ศึกษาซึ่งอาจจะมีความแตกต่างจากตัวอย่างของเมืองในประเทศ ตะวันตกที่ลินช์ใช้เป็นพื้นที่ศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน ในขณะที่องค์ประกอบ หลักทั้ง 5 ประการซึ่งกล่าวถึงในข้างต้นนั้นมีความเป็นสากล (Universal) อยู่แล้วดังนั้นการปรับ การวิเคราะห์ดังกล่าวย่อมที่จะนำไปสู่การพัฒนา รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา องค์ประกอบทางกายภาพเหล่านั้นให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับชุมชนต่อไป โดยองค์

ประกอบทางกายภาพของชุมชนทั้ง 6 ประการดังกล่าวในข้างต้นต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีความซับซ้อนและนับเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน

- ความหมาย (Meaning) เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจโดยอาจจะเป็นได้ทั้งความหมายทางด้านการใช้สอยซึ่งปรากฏอย่างชัดเจนจากกิจกรรม (Activity) หรืออาจเป็นความหมายทางด้านอารมณ์ ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ตามประสบการณ์ , การรับรู้ของบุคคล (Perception) ที่เกิดขึ้นต่อองค์ประกอบทางกายภาพภายในพื้นที่

ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าส่วนประกอบทั้ง 3 ประการในข้างต้นต่างก็มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างใกล้ชิดก่อให้เกิดเป็นระบบมโนทัศน์ (Conceptual System) ที่มีระดับความแจ่มชัด (Legibility) ในการรับรู้มากยิ่งขึ้น

2. วิธีการศึกษาโดยการสำรวจ , สังเกตการณ์ของผู้ศึกษา

เป็นวิธีการศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Element) , รวมทั้งทางด้านสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) และจินตภาพของเมือง (Image) โดยการสำรวจด้วยการสังเกต ซึ่งเรียกรวมกันว่า การทำ Visual Survey ภายในพื้นที่ศึกษาโดยวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความแจ่มชัดขององค์ประกอบทางกายภาพและองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับองค์ประกอบทางกายภาพนั้นซึ่งมีความสอดคล้องตรงกับความ เป็นจริงที่ปรากฏจากการรับรู้โดยการสำรวจและสังเกตการณ์ของผู้ดำเนินการศึกษาภายในเขตพื้นที่ศึกษา

แหล่งที่มาของข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการบันทึกทั้งเรื่องราวและภาพถ่ายในพื้นที่ศึกษา โดยการสำรวจภาคสนาม การสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดำเนินการศึกษา การสอบถามและการสัมภาษณ์เรื่องราวต่างๆ ในท้องถิ่นนั้นจากบุคคลในท้องถิ่น

รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงของปัญหาต่างๆ , เพื่อประโยชน์ที่จะนำไป
 ทำการศึกษาและวิเคราะห์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่สามารถรวบรวมได้ จากหน่วยราชการ
 ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและจากแหล่งต่างๆทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม
 ประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวตลอดจนด้านอื่น ๆที่เกี่ยวข้อง เช่นข้อมูลจากเอกสาร แผนที่
 ภาพถ่ายและสื่อต่างๆโดยได้จาก, ศาลาว่าการเมืองพัทยา, ศาลากลางจังหวัดชลบุรี, หอจดหมายเหตุ
 แห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กองทะเบียนราษฎร, กรมการปกครอง, สำนักผังเมือง, กรม
 แผนที่ทหาร, สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สถาบัน
 วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 และหน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาทางด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน เป็นการศึกษาใน
 เชิงคุณภาพด้านการรับรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองพัทยาซึ่งบุคคลใดก็ตามที่มีประสา
 สัมผัสที่เป็นปกติและอยู่ในพื้นที่ศึกษาก็สามารถเป็นตัวแทนประชากรในการตอบแบบสอบถามได้
 ดังนั้นในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงได้ทำการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะการสุ่มสำรวจ
 (Random Sampling) กลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพเหล่านั้น ทั้ง
 จากกลุ่มของคนพื้นถิ่น , ผู้บริหารและนักท่องเที่ยวในขอบเขตพื้นที่ศึกษา โดยมีวิธีการจัดเก็บ
 ข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาดังต่อไปนี้

- กำหนดแบ่งพื้นที่ศึกษาเป็น 3 ย่าน โดยทำการกำหนดขอบเขตและระยะทางของ
 ย่านจากการสัมภาษณ์ (Interview) บุคคลที่มีส่วนในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพภายในพื้นที่
 ที่ศึกษาซึ่งเป็นบุคคลท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินการจัดเก็บ
 ข้อมูลจากกลุ่มบุคคลดังกล่าว รวมถึงเพื่อให้เกิดความสะดวกในการสำรวจด้านองค์ประกอบ
 ทางกายภาพและองค์ประกอบด้านอื่น ๆที่เกี่ยวข้องในการศึกษา โดยทั้งนี้ทางผู้ศึกษาได้คำนึง
 ถึงความต่อเนื่องและความละเอียดในการสำรวจภายในบริเวณพื้นที่ศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการ
 พิจารณาการกระจายตัวของเนื้อเมือง (Built up Distribution) เพื่อให้การกำหนดขอบเขตบริเวณ

ภายในพื้นที่แต่ละย่านมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยการกำหนดระยะทางและขอบเขตของพื้นที่แต่ละย่านจะยึดแนวถนนหลักในแต่ละย่านเป็นเส้นแบ่งเขต เพื่อการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและการสำรวจทั้งนี้โดยมีพื้นที่ในแต่ละย่านดังต่อไปนี้

บริเวณย่านพญาเหนือ มีกรอบพื้นที่ของย่านนับตั้งแต่ถนนสว่างฟ้าทางด้านทิศเหนือของย่าน ครอบคลุมถึงถนนสุขุมวิททางทิศตะวันออกและถนนพญาเหนือ ซึ่งนับเป็นถนนสายหลักทางด้านทิศใต้สุดของย่านพญาเหนือ (แผนที่ 1.1)

บริเวณย่านพญากลาง มีกรอบพื้นที่ของย่านนับตั้งแต่ถนนพญาเหนือครอบคลุมถึงถนนสุขุมวิทและถนนพญาใต้ทางด้านทิศใต้สุดพญากลาง (แผนที่ 1.1)

บริเวณย่านพญาใต้ มีกรอบของพื้นที่ของย่านนับตั้งแต่ถนนพญาใต้ ครอบคลุมถึงถนนสุขุมวิทและถนนเทพประสิทธิ์ทางด้านใต้สุดของย่านพญาใต้ (แผนที่ 1.1)

- ดำเนินการสุ่มสำรวจ (Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการจัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (Interview) ทั้งจากกลุ่มบุคคลพื้นถิ่น , กลุ่มผู้บริหารและนักท่องเที่ยวยุคใหม่ โดยแยกการสุ่มสำรวจกลุ่มตัวอย่างภายในพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจนดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มแรก เป็นกลุ่มบุคคลท้องถิ่นอันประกอบไปด้วยข้าราชการ, พ่อค้า, แม่ค้า ,ครู และนักลงทุนภายในพื้นที่ศึกษาย่านต่าง ๆ และในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ทางผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลในกลุ่มนี้โดยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 33 ชุด โดยสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลดังกล่าวในข้างต้นย่านละ 11 ชุด

กลุ่มที่สอง กลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม อันประกอบไปด้วยกลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาคูบุคคลในกลุ่มนี้โดยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 42 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 21 ชุดและทำการสุ่มสัมภาษณ์บุคคลในกลุ่มนี้ในบริเวณพื้นที่ย่านต่าง ๆ ทั้ง 3 ย่าน

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 21 ชุดและทำการสุ่มสัมภาษณ์บุคคลในกลุ่มนี้ในบริเวณพื้นที่ย่านต่าง ๆ ทั้ง 3 ย่าน

- ดำเนินการสำรวจด้วยตนเอง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสำรวจโดยการสังเกตการณ์(Observation) ด้วยตนเองภายในกรอบพื้นที่ศึกษา โดยใช้วิธีการสังเกตด้วยสายตา (Visual Survey) เพื่อเป็นการศึกษาถึงความแจ่มชัด (Legibility Study) ด้านองค์ประกอบทางกายภาพรวมถึงองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับองค์ประกอบทางกายภาพเหล่านั้นซึ่งปรากฏขึ้นภายในกรอบของพื้นที่ศึกษาในแต่ละย่านอย่างแท้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ส่วนหนึ่งจะใช้แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาจัดสร้างขึ้นเพื่อทำการสอบถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างและในอีกส่วนหนึ่งจะใช้การศึกษาโดยการสำรวจ (Survey) โดยตัวของผู้ศึกษา ซึ่งในส่วนของแบบสัมภาษณ์ที่ทางผู้ศึกษาจัดสร้างขึ้น จะแยกออกเป็นทั้งแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายปิดจำนวน 2 ชุด ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลดังนี้ (ดูตัวอย่างแบบสอบถามในภาคผนวก ข)

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลท้องถิ่นและบรรดาข้าราชการ พ่อค้า แม่ค้า รวมถึงนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแต่ละย่าน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทย และในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยในกลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการดำเนินการสัมภาษณ์ ทั้งนี้เนื่องจากภาษาอังกฤษนับเป็นภาษามาตรฐานสากล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลประมาณ 45 วันและมีวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- ดำเนินการทดสอบแบบสัมภาษณ์ (Pre-Test) ก่อนนำไปใช้จริงในพื้นที่ศึกษา เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในขั้นต้นและเพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทางด้านเนื้อหา

ทั้งในส่วนในระดับความเข้มข้น , องค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนและรวมถึงลักษณะเฉพาะของเมืองพัทยา

- ดำเนินการสำรวจ (Survey) โดยใช้วิธีการสังเกตด้วยสายตา (Visual Survey) ภายในพื้นที่ศึกษาด้วยตนเอง
- ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้นด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ทางผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อที่จะประกอบการวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ผลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ทั้งในส่วนของข้อมูลที่เป็นผลจากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสังเกตการณ์ของผู้ศึกษามีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจึงควรกำหนดวิธีการที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา โดยสามารถแบ่งวิธีการที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆอันประกอบไปด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางกายภาพและเอกลักษณ์ของเมืองพัทยา อันประกอบไปด้วยความคิดเห็นทางด้านองค์ประกอบทางกายภาพ ลักษณะเฉพาะ ประเพณีและวัฒนธรรม การบริการสาธารณะ ปัญหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางกายภาพและการพัฒนาของรัฐ ที่มีผลโดยตรงต่อองค์ประกอบทางกายภาพและประชาชนภายในเขตพื้นที่ศึกษา ทั้งนี้รวมถึงการแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรภายในเขตพื้นที่ศึกษาเหล่านั้น เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อที่จะให้ทราบถึงระดับความแจ่มชัด (Legibility) ในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Element's) ทั้งในระดับชุมชน (Community Area) รวมถึงความประทับใจที่มีต่อองค์ประกอบทางกายภาพโดยรวมในระดับชุมชน

ส่วนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงความแจ่มชัด (Legibility) ทางด้านการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Element's) ในระดับย่าน (District Area) โดยการสัมภาษณ์ในส่วนนี้จะแยกแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ชุด คือแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิด เนื่องจากผลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดจะช่วยระบุชี้ชัดถึงลักษณะเฉพาะ, ปัญหาและสาเหตุ รวมถึงปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนองค์ประกอบทางกายภาพเหล่านั้นได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจจะยังไม่มี ความสมบูรณ์เท่าใดนักดังนั้นจึงต้องมีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิดเพื่อเป็นส่วนเสริมระดับความแจ่มชัดในการรับรู้ (Legibility) ด้านองค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Element's) โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านองค์ประกอบทางกายภาพที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์พื้นฐานโดยทั่วไปที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบเหล่านั้นภายในชุมชนในกรอบของพื้นที่ศึกษาระดับย่าน ที่มีต่อตัวเกณฑ์จากการรับรู้สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางกายภาพในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับของความแจ่มชัดทั้งด้านบวกและด้านลบ รวมทั้งสิ้น 7 ระดับดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ดูตัวอย่างแบบสอบถามในภาคผนวก ข)

- ค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับความแจ่มชัด ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างความแจ่มชัดในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพด้านบวกกับ (Positive) กับความแจ่มชัดในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพด้านลบ (Negative) ซึ่งเปรียบเสมือนค่ากลางระหว่างความแจ่มชัดในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพทั้งสองด้านดังกล่าว 1 ระดับ โดยจะมีค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์และระดับของความแจ่มชัดในการรับรู้ด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนรวมถึงผลต่อระดับของความแจ่มชัดในการรับรู้และรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับความแข็งแรง
ตัวเกณฑ์กลาง

ระดับค่าน้ำหนัก ของตัวเกณฑ์	ระดับของความแข็งแรง ในการรับรู้	ผลต่อความแข็งแรง ในการรับรู้	รายละเอียด
0	0 - 24 %	ไม่แน่, แยกแยะไม่ได้	ไม่สามารถที่จะระบุถึง ความแข็งแรงในการรับรู้ องค์ประกอบทางกายภาพ ได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ด้านบวก (+) หรือด้านลบ(-)

- ค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับของความแข็งแรง ในการรับรู้องค์ประกอบ
ทางกายภาพด้านบวก (Positive) จำนวน 3 ระดับและค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับ
ของความแข็งแรงในการรับรู้องค์ประกอบทางกายภาพด้านลบ (Negative) จำนวน 3 ระดับโดย
จะมีค่าน้ำหนักของตัวเกณฑ์และระดับของความแข็งแรง (Legible Level) ในการรับรู้ด้านองค์
ประกอบทางกายภาพ (Physical Element's) ของชุมชน ทั้งด้านบวกและด้านลบรวมถึงผลต่อ
ระดับความแข็งแรงในการรับรู้และรายละเอียดดังนี้

ตัวเกณฑ์ด้านบวก (Positive)

ระดับค่าน้ำหนัก ของตัวเกณฑ์	ระดับของความแข็งแรง ในการรับรู้	ผลต่อความแข็งแรง ในการรับรู้	รายละเอียด
1	25 - 49 %	มีผลต่อระดับความ แข็งแรงในการรับรู้ต่ำ	เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ รับรู้ด้านองค์ประกอบทาง กายภาพในระดับที่ต่ำไม่ มีสิ่งที่จะสนับสนุนให้เห็น ว่ามีระดับของความแ่ แข็งแรงในการรับรู้มากกว่านี้
2	50 - 74 %	มีผลต่อระดับความ แข็งแรงในการรับรู้ใน ระดับปานกลาง	เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ รับรู้ด้านองค์ประกอบทาง กายภาพในระดับกลาง โดยปัจจัยดังกล่าวแสดงให้เห็น ถึงความแข็งแรงที่เป็น รูปธรรมชัดเจน ในระดับ หนึ่งแต่ยังไม่กว้างขวางนัก

ตัวเกณฑ์ด้านบวก (Positive) (ต่อ)

ระดับค่าน้ำหนัก ของตัวเกณฑ์	ระดับของความแจ่มชัด ในการรับรู้	ผลต่อความแจ่มชัด ในการรับรู้	รายละเอียด
3	75 - 100 %	มีผลต่อระดับความ แจ่มชัดในการรับรู้ใน ระดับสูง	เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ รับรู้ด้านองค์ประกอบทาง กายภาพในระดับสูงและ สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

ตัวเกณฑ์ด้านลบ (Negative)

ระดับค่าน้ำหนัก ของตัวเกณฑ์	ระดับของความแจ่มชัด ในการรับรู้	ผลต่อความแจ่มชัด ในการรับรู้	รายละเอียด
-1	25 - 49 %	มีผลต่อระดับความ แจ่มชัดในการรับรู้ต่ำ	เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ รับรู้ด้านองค์ประกอบ ทางกายภาพในระดับที่ ต่ำไม่มีสิ่งที่จะสนับสนุน ให้เห็นว่า มีระดับของ ความแจ่มชัดในการรับรู้ มากกว่านี้
-2	50 - 74 %	มีผลต่อระดับความ แจ่มชัดในการรับรู้ใน ระดับปานกลาง	เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ รับรู้ด้านองค์ประกอบ ทางกายภาพในระดับ ปานกลางโดยปัจจัยดัง กล่าวแสดงให้เห็นถึง ความแจ่มชัดที่เป็นรูป ธรรมชัดเจนในระดับ หนึ่งแต่ยังไม่กว้างขวาง มากนัก
-3	75 - 100 %	มีผลต่อระดับความ แจ่มชัดในการรับรู้ใน ระดับสูง	เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ รับรู้ด้านองค์ประกอบ ทางกายภาพในระดับสูง สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสังเกตการณ์ของผู้ศึกษา

สำหรับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้จากการสำรวจสังเกตการณ์ (Visual Survey) ของผู้ศึกษานั้นผู้ศึกษาได้แสดงผลของการวิเคราะห์ในรูปแบบของการบรรยายประกอบแผนที่และภาพถ่าย โดยไม่มีการอ้างอิงข้อมูลทางสถิติประกอบทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์ผลของการทำ Visual Survey นั้นเป็นผลการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้จากการสำรวจสังเกตการณ์ของบุคคลเพียงคนเดียวซึ่งจะมีความแตกต่างจากวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดจากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการสอบถามและสัมภาษณ์ซึ่งจะมีการอ้างอิงผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและทางสถิติผสมผสานกัน

ข้อจำกัดด้านการจัดเก็บข้อมูล (ในส่วนของนักท่องเที่ยว)

ในการจัดเก็บข้อมูลในส่วนของนักท่องเที่ยว มีข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและการรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ซึ่งใช้ในการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยว
2. ข้อจำกัดด้านประเภทสถานประกอบการ ซึ่งไม่เอื้อต่อการตอบแบบสอบถาม เช่น สถานประกอบการประเภทโรงแรม ร้านอาหาร ที่มีลักษณะของการประกอบการด้านการบริการและมีกลุ่มเป้าหมายอยู่เป็นจำนวนมาก
3. ข้อจำกัดทางด้านภาษาอันเป็นสื่อที่ใช้ในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ (เฉพาะในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร)
4. ข้อจำกัดในด้านเวลาและกิจกรรม (เฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบางกลุ่ม) ซึ่งไม่เอื้อต่อการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มากับกลุ่มทัวร์และนักท่องเที่ยวที่เดินทางแบบมาเช้า-เย็นกลับ
5. ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์และกระบวนการในการรับรู้ของนักท่องเที่ยว
6. ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการพักอาศัยภายในชุมชน ซึ่งมักมีระยะเวลาในการพักอาศัยน้อย
7. ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับฤดูกาลและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องภายในชุมชน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

องค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน เป็นองค์ประกอบหลักของชุมชนซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะทางกายภาพ ประกอบไปด้วยทางเข้า เส้นทาง ขอบเขต ย่าน ที่รวมกิจกรรมและที่หมายตา การรวมตัวขององค์ประกอบทั้ง 6 ดังกล่าวข้างต้นจะทำให้ภาพรวมของเมืองเกิดขึ้นได้ด้วยความชัดเจน (Lynch , 1960)

เอกลักษณ์ของเมือง เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างขวางและเป็นภาพรวมที่จะปรากฏขึ้นเป็นลักษณะเฉพาะของเมืองหนึ่ง ๆ เช่น Worskett มีความเห็นว่าเอกลักษณ์ของเมืองจะเกิดขึ้นจากภาพรวม ดังเช่นจากการรวมตัวของอาคารหลาย ๆ หลังในแง่ของการอนุรักษ์ในระดับเมืองซึ่งก็หมายความว่า การอนุรักษ์ระดับเมืองกลุ่มอาคารย่อมมีความสำคัญมากกว่าอาคารเดี่ยวและทั้งนี้ขนาดของชุมชน รวมถึงจำนวนประชากรก็จะเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของเอกลักษณ์ชุมชนด้วย (Worskett , 1969 : 9-14) นอกจากนี้ยังมีความหมายครอบคลุมไปถึงผังเมือง (Town Plan) ผังถนน (Street Plan) หรือบรรยากาศแบบหนึ่งแบบใดของชุมชน เช่นตลาด (Market Place) อีกด้วย (Dobby , 1948 : 32-50)

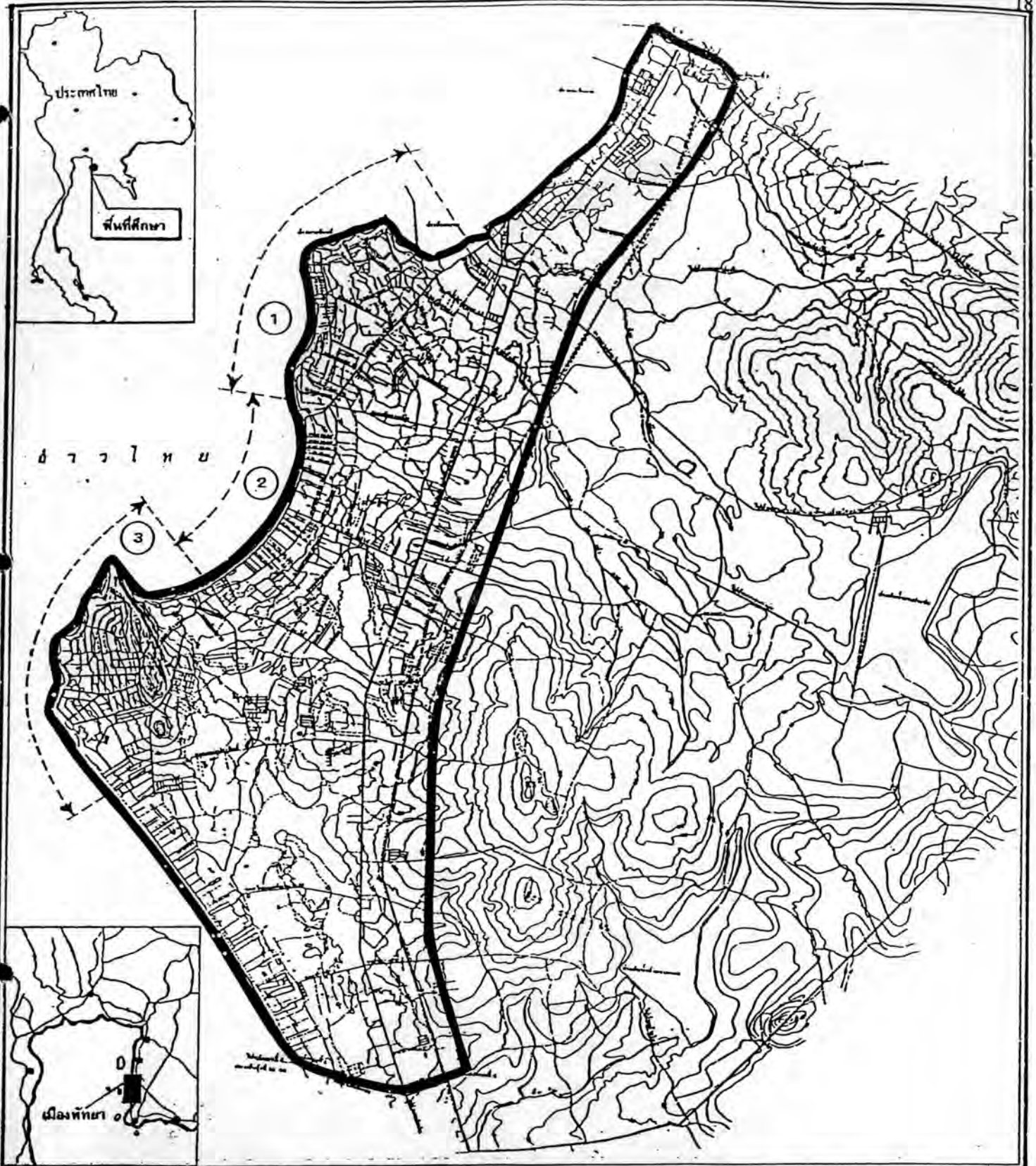
ข้อจำกัดในด้านการรับรู้ของสังคมที่มีต่อการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการให้คุณค่าในเชิงคุณภาพ เช่น การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของเมือง ความงดงามทางด้านภูมิทัศน์ชุมชนเป็นเรื่องที่จะตัดสินถึงความเหมาะสมได้ยากลำบากขึ้นอยู่กับภูมิหลังความคิดทัศนคติของผู้ตัดสินและค่านิยมแห่งยุคสมัย ดังนั้นความพยายามที่จะให้คุณค่าเชิงคุณภาพปรากฏออกมาเป็นคุณค่าเชิงปริมาณ (ตัวเลข) ในการศึกษาที่ย่อมเป็นไปตามความคิด ความรู้ ความเชื่อ และทัศนคติของผู้ศึกษาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเมืองโดยทั้งนี้เพื่อการวิเคราะห์ เปรียบเทียบกฎเกณฑ์ที่ไม่สามารถจะวัดได้ โดยเฉพาะแนวคิดและทฤษฎีของ Kevin Lynch ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาด้านองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนของ Kevin Lynch เป็นวิธีการศึกษาที่มีความเป็นสากล (Universal) มากที่สุด ส่วนการสำรวจโดยวิธีการสังเกต (Visual Survey) ในพื้นที่ศึกษาจะทำให้ทราบถึงองค์ประกอบทางกายภาพที่ปรากฏขึ้นจริงซึ่งเมื่อนำเอาทฤษฎีและวิธีการดัง

กล่าวในข้างต้นมาประกอบในการให้คุณค่าทั้งในเชิงคุณภาพและในเชิงปริมาณตามความคิด ความรู้และทัศนคติของผู้ศึกษาดังที่ได้กล่าวไว้แล้วยอมทำให้ผลจากการให้คุณค่าดังกล่าวมีความ สอดคล้องกับสภาพที่ปรากฏขึ้นจริงในพื้นที่ศึกษามากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบถึงพัฒนาการและสภาพโดยทั่วไปของเมืองพัทยาซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษา
- ทราบถึงองค์ประกอบของชุมชนเมืองในพื้นที่ศึกษาและแนวทางในการเสริมสร้าง ความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองโดยการพิจารณาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเมืองนั้น
- ทำให้สามารถทราบถึงสภาพและปัญหาขององค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเมือง ในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเมืองท่องเที่ยวชายทะเล
- เป็นแนวทางหนึ่งซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยววัน ๆ ของประเทศ ไทยที่อาจมีปัญหาด้านเอกลักษณ์และลักษณะทางกายภาพที่คล้ายคลึงกัน
- เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจนำผลการศึกษาเป็นมูลฐานในการพินิจ วิเคราะห์ และพิจารณาให้เกิดประโยชน์ตามต้องการ
- เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ภายในเมืองพัทยาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มี ความเกี่ยวข้องซึ่งสามารถที่จะนำผลจากวิทยานิพนธ์ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง,เสริมสร้างองค์ ประกอบทางกายภาพเพื่อจะนำไปสู่ความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองพัทยาต่อไป

การศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองพัทยา

- สัญลักษณ์
- เขตผังเมืองรวม
 - เขตเมืองพัทยา
 - ① พัทยาเหนือ
 - ② พัทยากลาง
 - ③ พัทยาใต้

แผนที่แสดง : พื้นที่ศึกษา

ที่มา : สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

ขนาดที่
1.1

มาตราส่วน : 1:25,000 1000 500 0 1000 เมตร

๑ - ๗๖ ๑๒ ๒๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

โครงสร้างของวิทยานิพนธ์

